

**MONITOROVACIA SPRÁVA PLNENIA STRATÉGIE SLOVENSKEJ
REPUBLIKY PRE INTEGRÁCIU RÓMOV DO ROKU 2020
ZA ROK 2018**

OBSAH

1. Úvod	3
2. Monitorovanie a hodnotenie stratégie	4
3. Monitorovanie aktivít a finančnej implementácie stratégie.....	5
3.1. Monitorovanie aktivít stratégie za rok 2018.....	5
3.2. Monitorovanie finančnej implementácie stratégie	6
3.2.1. Dotačná schéma MV SR/ÚSVRK.....	7
4. Záver.....	9
Zoznam použitých skratiek	10

1. Úvod

Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (ďalej len „stratégia“) je koncepčným materiálom definujúcim smerovanie verejných politík v oblasti sociálneho začleňovania viacerých skupín rómskej populácie, predovšetkým marginalizovaných rómskych komunít (MRK). Hlavným zámerom stratégie je zastavenie segregácie rómskych komunít a dosiahnutie pozitívneho obratu v ich sociálnom začleňovaní, nediskriminácii a v zmene postojov väčšinového obyvateľstva voči Rómom.

Po jej prijatí a posúdení Európskou komisiou v roku 2012 sa stratégia stala hlavným východiskovým dokumentom pre tvorbu vládnych politík zameraných na integráciu Rómov v Slovenskej republike a tiež východiskovým materiálom pre nastavenie využívania finančnej pomoci z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) v rokoch 2014 - 2020.

Dňa 22. februára 2017 bol uznesením vlády Slovenskej republiky č. 87 schválený dokument „Aktualizované akčné plány Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 na roky 2016 - 2018 pre oblasti: D.2.1 Oblasť vzdelávania, D.2.2 Oblasť zamestnanosti, D.2.3 Oblasť zdravia, D.2.4 Oblasť bývania, a nový akčný plán pre oblasť D.2.5 Oblasť finančného začlenenia.“

Zároveň uznesením vlády Slovenskej republiky č. 424 z 13. septembra 2017 boli prijaté „Akčné plány Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 na roky 2017 - 2020 pre oblasti: D.2.6 Oblasť nediskriminácie a D.2.7 Oblasť prístupov smerom k väčšinovej spoločnosti – iniciatíva integrácie Rómov prostredníctvom komunikácie.“

Cieľom predkladanej monitorovacej správy plnenia stratégie (ďalej len „monitorovacia správa“) za rok 2018 je na základe informácií o stave plnenia úloh od zodpovedných rezortov zaznamenať stav plnenia jednotlivých opatrení a aktivít všetkých siedmich akčných plánov stratégie za rok 2018.

Prehľad plnenia jednotlivých opatrení a aktivít za monitorovacie obdobie 2018 je uvedený v prílohe.

2. Monitorovanie a hodnotenie stratégie

Oblasť monitorovania a hodnotenia stratégie je mimoriadne dôležitá a je nevyhnutné, aby systém monitorovania poskytoval adekvátnu spätnú väzbu v nadväznosti na plnenie cieľov aktualizovaných akčných plánov stratégie všetkým zainteresovaným inštitúciám a organizáciám na rôznych úrovniach. Zhromažďovanie dát o sociálno-ekonomických podmienkach života MRK a dopadoch politík na túto časť populácie má veľký význam pre cielenie jednotlivých opatrení a pre napĺňanie cieľov stratégie a jej akčných plánov.

Kľúčovým nástrojom pri zhromažďovaní dát o sociálno-ekonomických podmienkach života MRK a v celkovom procese monitorovania a hodnotenia inkluzívnych politík je viacročný národný projekt *Monitorovanie a hodnotenie inkluzívnych politík a ich dopad na marginalizované rómske komunity* (ďalej len „národný projekt“), ktorý je implementovaný Úradom splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity (ÚSVRK) z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Ľudské zdroje (OP LZ), prioritnej osi Integrácia marginalizovaných rómskych komunít, po dobu 7 rokov (2016 - 2022) ako prierezové opatrenie. Národný projekt priebežne počas celej realizácie zabezpečuje pravidelný zber administratívnych dát od ministerstiev a ostatných orgánov štátnej a verejnej správy, ktoré sú spracovávané do každoročných monitorovacích správ plnenia stratégie.

Proces monitorovania stratégie vychádza z metodického dokumentu *Monitorovanie a hodnotenie stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020*,¹⁾ ktorý predstavuje jednotný proces, zásady a postupy monitorovania, podávania správ a informácií o stave a pokroku plnenia cieľov v oblasti integrácie Rómov a hodnotenia ich vplyvu pre účely úpravy, resp. prípadného prehodnotenia stratégie. V závislosti od potrieb a podnetov, ktoré prispievajú k zvýšeniu kvality systému monitorovania a hodnotenia národných stratégií integrácie Rómov, môže byť príslušný monitorovací dokument aktualizovaný.

Monitorovanie plnenia stratégie prebieha formou výročnej *monitorovacej správy*, ktorá okrem popisu kľúčových informácií týkajúcich sa stratégie obsahuje prehľad vecnej a finančnej implementácie cieľov, opatrení a aktivít v predefinovanej, unifikovanej tabuľkovej forme. Rozsah údajov vyžaduje ich priebežný zber v sledovanom období na úrovni subjektov zodpovedných a spoluzodpovedných za plnenie jednotlivých politík.

Monitorovacia správa býva každoročne prezentovaná na stretnutí Tematickej pracovnej skupiny splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity pre monitorovanie a hodnotenie stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (ďalej len „pracovnej skupiny“), za prítomnosti zástupcov štátnej a verejnej správy, ako aj predstaviteľov mimovládnych organizácií.

Počas posledného zasadnutia pracovnej skupiny, ktoré sa konalo v decembri 2018 v Bratislave, boli jej členom prezentované výsledky monitorovacej správy za rok 2017, ktorá bola vzatá na vedomie vládou Slovenskej republiky dňa 18.septembra 2018.

¹⁾ Opatrenie splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity č. 3/2015, ktorým sa vydáva metodický dokument *Monitorovanie a hodnotenie stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020*.

3. Monitorovanie aktivít a finančnej implementácie stratégie

3.1. Monitorovanie aktivít stratégie za rok 2018

Podrobný prehľad plnenia opatrení prostredníctvom aktivít prioritných oblastí stratégie za monitorované obdobie 2018 je prílohou tohto materiálu.

Prehľad plnenia je spracovaný vo forme tabuľky, do ktorej údaje priamo zadávali subjekty zodpovedné za plnenie jednotlivých aktivít (resp. opatrení v prípade oblasti zamestnanosť). Tabuľkový prehľad obsahuje nasledovný súbor údajov:

- opatrenia a konkrétne aktivity; termín plnenia; uvedenie zodpovedného subjektu a partnerov;
- v rámci finančnej implementácie: údaje o plánovanej finančnej alokácii a reálne čerpaných finančných prostriedkoch s uvedeným zdrojom;
- v časti ukazovateľov: merateľné ukazovatele výstupov, s plánovanou a dosiahnutou hodnotou a uvedením zdroju dát;
- stav plnenia a stručný popis konkrétnych činností vykonaných v rámci plnenia opatrenia/aktivity.

Do tabuľky boli zaradené len tie aktivity, ktorých plnenie bolo naplánované na rok 2018, resp. bolo ich plnenie posunuté z pôvodne plánovaného roku 2017 do ďalšieho roku.

V rámci hodnotenia stavu plnenia boli zodpovedným subjektom ponúknuté možnosti vyhodnotiť plnenie aktivity v nasledujúcich kategóriách: „splnená“, „je v riešení“, „neplní sa“. Vzhľadom na to, že implementácia niektorých aktivít, ktoré sa plnili počas monitorovaného obdobia 2018 presahuje aj do nasledujúcich rokov, bola kategória „splnená“ rozšírená na „splnená/ plní sa priebežne“. To umožnilo lepšie odlíšiť plnenie od kategórie „je v riešení“, ktoré sa tiež vzťahuje na aktivity, ktorých plnenie presahuje do ďalších rokov, nebolo by však možné označiť ich za „splnené“. Kategória „je v riešení“ bola používaná predovšetkým na hodnotenie stavu aktivít vo fáze prípravy implementácie.

Tabuľka „Súhrn stavu plnenia v oblastiach akčných plánov stratégie za rok 2018“

Oblasti AP stratégie	Počet aktivít/ opatrení za rok 2018	Stav plnenia		
		Splnená /plní sa priebežne	Je v riešení	Neplní sa
Oblasť vzdelávania	33	26	7	0
Oblasť zamestnanosti	23	12	7	4
Oblasť zdravia	16	8	4	4
Oblasť bývania	28	11	16	1
Oblasť finančného začlenenia	7	5	1	1
Oblasť nediskriminácie	28	11	13	4
Oblasť prístupov smerom k väčšinovej spoločnosti	20	13	6	1
<i>Celkovo</i>	154	85	54	15

3.2. Monitorovanie finančnej implementácie stratégie

Celkový objem čerpaných finančných prostriedkov na plnenie opatrení stratégie za rok 2018 predstavoval **118 027 101,53 eur**.

Tabuľka „Čerpanie finančných prostriedkov za jednotlivé prioritné oblasti stratégie za rok 2018“

Prioritná oblasť stratégie	Hodnota čerpaných zdrojov v 2018 (v EUR)
Oblasť vzdelávania	30 468 303,02
Oblasť zamestnanosti	75 060 908,05
Oblasť zdravia	3 504 904,35
Oblasť bývania	7 370 445,11
Oblasť finančného začlenenia	0,00
Oblasť nediskriminácie	1 622 541,00
Oblasť prístupov smerom k väčšinovej spoločnosti	0,00
<i>Celkovo</i>	118 027 101,53

V prehľade čerpania sú zahrnuté zdroje z EŠIF ako aj zo štátneho rozpočtu. V rámci EŠIF išlo o čerpanie prostredníctvom OP ĽZ.

Zo zodpovedných subjektov, ktoré sa podieľali na plnení opatrení a aktivít akčných plánov stratégie, tri - Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Úrad vlády Slovenskej republiky/ Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny (ÚV SR/ÚSVNM) a Slovenské národné stredisko pre ľudské práva - nemali na predmetné obdobie alokované ani čerpané finančné prostriedky. Pôvodná alokácia pod Úradom vlády na aktivity 4.1.1. a 4.1.2. v akčnom pláne Oblasť nediskriminácie prešli od 1.1.2018 z gescie ÚV SR/ÚSVNM pod gesciu Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Prehľad finančných prostriedkov za ostatné odpočítajúce rezorty zobrazuje nasledujúca tabuľka:

Tabuľka „Hodnoty alokovaných a čerpaných zdrojov v delení podľa rezortov zodpovedných za plnenie aktivít/opatrení stratégie v roku 2018“

Zodpovedný rezort (zdroje čerpania)	Hodnota alokovaných zdrojov za 2018 ² (v EUR)	Hodnota čerpaných zdrojov v 2018 (v EUR)
Ministerstvo vnútra SR + ÚSVRK (štátny rozpočet Program 0D60704 + OP ĽZ, PO5, PO6)	32 088 855,38	17 944 138,7
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (štátny rozpočet + OP ĽZ, PO1)	40 318 658,04	23 991 570,48
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	1 000 000,00	3 339 100,00
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR + Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR + Implementačná agentúra MPSVR SR (štátny rozpočet + OP ĽZ, PO2, PO3, PO4)	74 487 775,61	67 904 289,35
Ministerstvo spravodlivosti SR	107 500,00	68 193
Ministerstvo kultúry SR + Fond na podporu kultúry národnostných menšín	1 043 660,00	1 547 698
Ministerstvo zdravotníctva + Zdravé regióny	10 000,00	3 232 112
<i>Celkovo</i>	149 056 449,03	118 027 101,53

V rámci implementácie stratégie sa niektoré z opatrení realizujú v pôsobnosti samospráv a neziskových organizácií prostredníctvom viaczdrojového financovania. V rámci výdavkov zo štátneho rozpočtu sa okrem iného využili dotácie na podporu sociálnych a kultúrnych potrieb a riešenia mimoriadne nepriaznivých situácií rómskej komunity v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (MV SR).

3.2.1. Dotačná schéma MV SR/ÚSVRK

V roku 2018 ÚSVRK podporil v súvislosti s finančným zabezpečením plnenia stratégie v rámci výzvy číslo VII/2018 na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácie v pôsobnosti MV SR nasledovné oblasti:

- a) Zabezpečenie **technickej vybavenosti v osídleniach** s marginalizovanými rómskymi komunitami, opravu a rekonštrukciu bytov a sociálneho bývania, projektovú dokumentáciu k bytom nižšieho štandardu, vnútorné dovybavenie a sklady paliva k bytom

² Ide o sumu výšky alokovaných zdrojov podľa doložiek vybraných vplyvov (analýza vplyvov na výdavky verejnej správy) „Aktualizovaných akčných plánov Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 na roky 2016 - 2018 pre oblasti: D.2.1 Oblasť vzdelávania, D.2.2 Oblasť zamestnanosti, D.2.3 Oblasť zdravia, D.2.4 Oblasť bývania a nový akčný plán pre oblasti D.2.5 Oblasť finančného začlenenia“ a „Akčných plánov Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 na roky 2017 - 2020 pre oblasti: D.2.6 Oblasť nediskriminácie a D.2.7 Oblasť prístupov smerom k väčšinovej spoločnosti – Iniciatíva integrácie Rómov prostredníctvom komunikácie.“

nižšieho štandardu [§ 2a písm. b) zákona č. 526/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „zákon o dotácii“)]:

- celková suma na schválené žiadosti: 47 250 eur.

b) Podpora **vzdelávania a výchovy** [§ 2a písm. c) zákona o dotácii]:

- celková suma na schválené žiadosti: 54 654 eur.

c) Podpora **zamestnateľnosti, zamestnanosti a umiestňovania na trh práce** [§ 2a písm. d) zákona o dotácii]:

- celková suma na schválené žiadosti: 7 413,56 eur;

d) Tvorba a ochrana **životného prostredia a ochrana zdravia** obyvateľov rómskych komún, [§ 2a písm. h) zákona o dotácii]:

- celková suma na schválené žiadosti: 2 876,45 eur.

e) Podporu **vysporiadania vlastníckych vzťahov k obydliam a k pozemkom**, na ktorých sa tieto obydli nachádzajú, alebo na nákup pozemkov obcou určených na výstavbu nových obydli [§ 2a písm. l) zákona o dotácii]:

- celková suma na schválené žiadosti: 7 300 eur.

f) Podpora **prioritných politík a cieľov Stratégie** Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 [§ 2a písm. m) zákona o dotácii]:

- celková suma na schválené žiadosti: 164 025 eur;

g) Financovanie projektov na základe **priorít vlády** Slovenskej republiky vo vzťahu k rómskym komunitám [§ 2a písm. n) zákona o dotácii]:

- celková suma na schválené žiadosti: 17 000 eur.

Podporených bolo celkovo 43 projektov v siedmych tematických oblastiach v celkovej hodnote **300 519,01 eur**.

Mimo výzvy VIII/2018 na predkladanie žiadostí na podporu sociálnych a kultúrnych potrieb a riešenie mimoriadne nepriaznivých situácií rómskej komunity bolo podporených osobitným postupom 9 projektov v celkovej hodnote 95 000, 00 eur. V rámci toho bolo podporené financovanie projektov na základe priorít vlády Slovenskej republiky vo vzťahu k rómskym komunitám [§ 2a písm. n) zákona o dotácii].

4. Záver

Predkladaný dokument monitoruje plnenie opatrení a aktivít akčných plánov stratégie za rok 2018 v oblastiach vzdelávanie, zamestnanosť, bývanie, zdravie, finančné začlenenie, nediskriminácia a prístupy smerom k väčšinovej spoločnosti .

Zo 154 aktivít/opatrení, ktorých plnenie bolo určené na rok 2018, bolo celkovo 85 vyhodnotených ako splnených, resp. plnených priebežne, 54 aktivít bolo vyhodnotených ako v riešení a 15 aktivít sa neplnilo.

Celkový objem čerpaných finančných zdrojov na plnenie opatrení v oblastiach v roku 2018 bol **118 027 101,53** eur.

Odpočítali poskytl jednotlivé rezorty určené ako zodpovedné subjekty za plnenie aktivít /opatrení v roku 2018, menovite – MV SR (vrátane ÚSVRK), Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (vrátane Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a Implementačnej agentúry ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny), Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (vrátane príspevkovej organizácie Zdravé regióny), Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ÚV SR/ÚSVNM, Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a Fond na podporu kultúry národnostných menšín.

Zoznam použitých skratiek

EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
monitorovacia správa	Monitorovacia správa plnenia Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MRK	marginalizované rómske komunity
národný projekt	Národný projekt Monitorovanie a hodnotenie inkluzívnych politík a ich dopad na marginalizované rómske komunity
OP ĽZ	Operačný program Ľudské zdroje
PO	prioritná os
pracovná skupina	Tematická pracovná skupina splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity pre monitorovanie a hodnotenie Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
splnomocnenec	splnomocnenec vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity
stratégia	Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
ÚSVRK	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity
ÚV SR/ÚSVNM	Úrad vlády Slovenskej republiky/ Úrad splnomocnenca vlády SR pre národnostné menšiny
Z. z.	Zbierka zákonov (od roku 1993)
Zákon o dotácii	Zákon č. 526/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky